

O KNÍŽETI OLDŘICHOVI A BOŽENĚ

MLHA SE JEŠTĚ PŘEVALOVALA NA LOUKÁCH, KDYŽ ČASNĚ RÁNO
OPOUŠTĚLI HRADIŠTĚ.

Listy stromů a tráva se leskly deštěm, který napadal v noci. Obloha se vraštila šedými mraky. Jezdci jeli krokem.

Loveckou družinu vedl muž v knížecí čapce na rezavém koni. Když byl les na dohled, připravili si luky. Na okraji porostu psovod vypustil psy, kteří už s kňučením

napínali řemeny, jak větrili pach zvěře. Vyrazili do okolních houštin. Jejich vzrušený štěkot ohlašoval, že chytili stopu. Ostruhami a výkřiky pobídlí jezdci koně a šípy hvízdaly mezi stromy za srnčím stádem, které se dralo pryč z dosahu smrti.

Zásah! Jeden ze srnců se těžce svalil na mokrý koberec zetlelých listů.

Hned u něj byli ostře ňafající psi, za nimi udýchaný psovod, který je odháněl. Lovec s čapkou prudce zarazil koně, sjel ze sedla a máchnutím tesáku podřízl srnci krk.

Táhle se ozvalo volání loveckého rohu. První kořist dne, první kořist lovu patří knížeti.

Jak vášnivě kníže Oldřich miloval lov! Jak šťastné byly jeho dny v lesích, kterými se divoce hnal za kořistí, luk a nůž proti kančím tesákům, psi proti jelenímu úprku.

Mraky vyhnal vítr a slunce prozářilo les. Toho dopoledne knížecí družina ulovila ještě pár kusů srnčího. Když přišla doba oběda, rozdělali oheň, stáhli jedno ze zvířat a pečené maso zapili medovinou z kožených měchů.

Odpočívali.

V šikmých paprscích odcházejícího dne se vraceli na hrad Dřevíč. Jeli krokem, koně byli obtíženi kořistí. Projížděli vsí, které se snad říkalo Peruc, když kníže prudce zarazil svého koně.

Na břehu potoka ve stínu dubu klečela žena a prala prádlo. Skrz listí koruny stromu se sypaly skvrny světla, mihotaly se jí po rukou a tváři a měnily její podobu v chvějivý obraz krásy. Jak se nakláněla nad zrcadlo hladiny, pramínky jejích vlasů se koupaly v černé vodě a vlály v jejím proudu.

Když vycítila pohledy jezdců, vstala, mokré prádlo v rukou.

„Kdo jsi?“ zeptal se kníže.

„Jsem Božena, žena Křesinova,“ odpověděla. Rozpačitě si prohlížela knížete a jeho jezdce. Takové pány ve vsi nevidali často.

Oldřich se víc neptal. Obrátil koně a za ním i jeho lovci.

Když dojeli na Dřevíč, dávno padla tma. V krbech plál oheň, čerstvé maso syčelo na železných rožnících a služky dolévaly medovinu. Muži zapíjeli kořist a dobrý lov. Ale Oldřich nemohl zapomenout. Brzy odešel do své komnaty.

Zasažen Boženinou krásou probděl část noci s bušícím srdcem, část prožil ve zmatených snech.

Ráno se vzbudil jako omámený. Přikázal sedlat koně k návratu na Pražský hrad. Odtud vypravil za Boženou posly s velkou truhlicí drahocenných šatů a šperků

a s prosbou, aby přijela za ním. Oldřich měl svou vlastní ženu, ale tehdy panoval ještě starý pohanský zvyk, že jeden muž mohl mít více manželek.

Počítal hodiny do návratu poslů, bál se, že se vrátí sami. Když je zaslechl přijíždět, vyběhl na nádvoří hradu dychtivě jako malý chlapec. V nádherných šatech byla Božena ještě krásnější, než si ji pamatoval. Přivítal ji jako svou paní. A protože neměl proč čekat, dal rozkazy, aby sezvali vladyky a připravili svatební hostinu.

U dlouhého dubového stolu na hradním nádvoří zasedli vladykové se svými ženami, v čele Oldřich s Boženou. Hudebníci hráli na píšťaly a bubínky, hosté tančili, bavili se a žertovali, připíjeli na počest nové kněžny.

Až přišla chvíle, kdy sladká medovina některé zbavila ostražitosti a padla slova, která by za střízliva nebyla vyslovena.

„Řekni, kníže, je pravda, že tvá krásná paní není z urozeného rodu?“ zavolal jeden z vladyků a vrávoravě se vztyčil s pohárem v ruce. „Prý je dcerou vesničana. Chceš také po nás, abychom si své ženy vybírali na poli nebo u potoka jako ty...?“

Hovor i hudba se vytratily. Ruka knížete v první chvíli sjela k meči. Pak se ale Oldřich ovládl a řekl:

„Zapomínáš, z jakého rodu jsou mí předkové. Nepřišel snad Přemysl na knížecí hrad přímo z pole? Měl jsem urozenou ženu, ale nedala mi žádného dědice. Budu teď mít ženu neurozenou, a ta mi dá syna silného jako dub, pod kterým jsem ji potkal!“

Hosté se rozesmáli nad chytrou odpovědí. Ano, tak to je!

A znovu, snad posté, připili dobrou medovinou selské kněžně a budoucím knížecím potomkům.

V DÁVNÝCH DOBÁCH LESY JEN POZVOLNA USTUPOVALY
OSADÁM A POLÍM.

TRVALO MNOHO LET, NEŽ ZEMI POKRYLY KUPECKÉ STEZKY
A CESTY JAKO SÍŤ S VELKÝMI OKY.

STEJNĚ NEOCHOTNĚ JAKO PŘED ČLOVĚKEM USTUPOVALA DIVOČINA,
LIDÉ PŘIJÍMALI ZÁKONY A PRAVIDLA MÍRUMILOVNÉHO SOUŽITÍ:
MUŽ SMÍ MÍT JEN JEDNU ŽENU. NÁSILÍ MUSÍ BÝT TRESTÁNO. PRÁVO
A SPRAVEDLNOST PLATÍ PRO VŠECHNY.

VŽDYCKY SE NAŠLI LIDÉ, PRO KTERÉ ZÁKON NEZNAMENAL VÍC
NEŽ POUHÁ SLOVA.

NAJDOU SE I DNES. ZÁKONY SI VŠAK TVOŘÍME PŘEDEVŠÍM
SAMI V SOBĚ.

A KAŽDÝ MÁME SVOBODNOU VOLBU.

